

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

133	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	1
145	שערי חליפין	2
146	שוקי ההון	3
148	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	4

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

ממשל תאגידי

133	הביקורת הפנימית בקבוצה
133	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
133	עסקאות עם בעלי עניין
134	פרטים על בעלי השליטה בבנק

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק (המשמשת כמבקרת פנימית גם בבנק מסד), ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2018. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2018 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 16 באפריל 2019.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

דירקטוריון הבנק קיים 7 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-מרס 2019 ו-14 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה כפי שפורטו בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות הקלות"): לפירוש העסקאות, ראו פרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין שחל בהן שינוי בתקופת הדוח להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018 (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

סך הכל	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	ערביות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	ערביות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	יתרת אשראי שלא נוצלה	סך הכל חבות מכספית מאזנית	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	השקעה באגרות חוב	אשראי באלפי ש"ח	
430	-	-	-	277	153	-	-	153	חביות של אחרים ⁽¹⁾
429	-	-	-	317	112	-	-	112	31 במרס 2019
									31 בדצמבר 2018

31 בדצמבר 2018	יתרה לתאריך המאזן באלפי ש"ח	31 במרס 2019	יתרה לתאריך המאזן באלפי ש"ח	פקדונות של אחרים ⁽¹⁾
היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	27,461	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	5,164	
	10,928		22,157	

(1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
 (2) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי") מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהון בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). בין בעלי השליטה קיימים הסדרים שונים בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק, כמפורט בפרק "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בדוחות הכספיים לשנת 2018.

במהלך הרבעון הראשון של השנה דיווחה פיבי כי אינסטנז מספר 2 מכרה חלק מהחזקותיה בפיבי. בהתאם לדיוחי פיבי, נכון ליום 31 במרס 2019 ולמועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68%.

פרטים נוספים

136	מערכת יחסי העבודה
137	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על קבוצת הבנק
143	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
143	מדיניות תגמול לעובדים
143	מעורבות ותרומה לקהילה
144	התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם

מערכת יחסי העבודה

בבנק קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-750 עובדים, וארגון הפקידים אשר מייצג כ-1,900 עובדים. לאחר שיוחלט על אופן שילוב עובדי אוצר החייל בבנק, ימנה ארגון המנהלים ומורשי החתימה כ-900 עובדים, וארגון הפקידים ימנה כ-2,400 עובדים. יצוין כי ההסתדרות וועד עובדי אוצר החייל טוענים כי הוועד של בנק אוצר החייל שמוזג עם ולתוך הבנק הינו המייצג את עובדי אוצר החייל במשך שנתיים מיום המיזוג. הנושא נדון בסכסוך קיבוצי בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב.

בבנק קיימים הסכמים קיבוציים הקובעים הצמדה מסויימת של תנאי הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה להסכמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל (להלן - "בנק לאומי") לבין ארגון עובדי בנק לאומי.

א. ביום 28 בספטמבר 2016, הגישו המנהלים ומורשי החתימה בקשת צד בסכסוך קיבוצי, בה טענו, כי מכוח הסכם ההצמדה לבנק לאומי הם זכאים למענק בגובה משכורת אחת לכל עובד, בעקבות תשלום כזה שביצע בנק לאומי לעובדיו, כמענק "הירתמות" לתוכנית ההתייעלות שכללה פרישה מרצון של 700 עובדים.

ביום 2 בדצמבר 2018 ניתן תוקף של פסק דין להסכמת הצדדים בדבר ביטול התוצאות הכלכליות של פסק הדין של בית הדין האזורי, תוך השארת הנמקותיו על כנו, והתיק הסתיים.

ב. ביום 17 בנובמבר 2016, הגישו גם הפקידים בקשת צד לסכסוך קיבוצי, בה טענו כי מכוח הסכם ההצמדה לבנק לאומי הם זכאים למענק בגובה משכורת אחת לכל עובד, בעקבות תשלום כזה שביצע בנק לאומי לעובדיו, ביום 2 ביוני 2016.

ביום 31 במרס 2019, הושלמה תוכנית הפרישה, שולם המענק ובהתאם לא הוגשה בקשה להארכת מועד לערעור ופסק הדין של בית הדין האזורי שדחה את התביעה, עומד על כנו.

ג. ביום 14 במרס 2017, הגישו המנהלים ומורשי החתימה בקשת צד בסכסוך קיבוצי, בה ביקשו סעדים זמניים וקבועים כנגד המשך הליכי ההתייעלות בבנק, תוך בקשה כי בית הדין יורה לבנק לקיים עמם משא ומתן לשם חתימה על הסכם קיבוצי בכל הנוגע להשלכות ההתייעלות על המנהלים ומורשי החתימה. התקיימו שני דיוני הוכחות ונקבע לוח זמנים להגשת סיכומים, אשר הסתיים בנובמבר 2018. התיק הוקפא במסגרת הסכם מיום 5 בספטמבר 2018, כל עוד המשא ומתן בין הצדדים נמשך, ויש לדווח לבית הדין על המצב עד ליום 15 ביוני 2019.

ד. ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה הגישו לבנק דרישה לקבל את מענק חצי המשכורת אשר בנק לאומי הודיע על תשלומו ביום 1 באוגוסט 2018. דרישת המנהלים הוקפאה במסגרת הסכם שנעשה אתם ביום 5 בספטמבר 2018 ודרישת הפקידים הוקפאה במסגרת הסכם שנעשה אתם ביום 8 בינואר 2019.

ה. ביום 8 בינואר 2019 הגישו ועד עובדי אוצר החייל וההסתדרות בקשת צד בסכסוך קיבוצי ובקשה לקבלת סעדים דחופים בעניין שיבוץ מנהלים של אוצר החייל בבנק. לא ניתן צו, בית הדין החליט כי הצדדים יכנסו לשיחות, ואלו התרחשו עד לימים אלה. ועד עובדי אוצר החייל וההסתדרות ביקשו לחדש את הדיון בבקשת הצד, בכל הנוגע להגדרת מעמדם של "מנהלים" באוצר החייל כ"מנהלים" בבנק ובכל הנוגע למעמדו הנפרד והעצמאי של הוועד. צפוי כי בעקבות בקשת הוועד ותגובת הבנק, הדיון בתיק יתחדש.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק

להלן תמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים עיקריים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע מהותית על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ט-2019

הכללים, אשר פורסמו ביום 1 במאי 2019, כוללים מספר תיקונים, שעיקרם - חובת צירוף לקוח שהינו עסק קטן או עוסק מורשה למסלול עמלות המתאים לו, ביוזמת הבנק, כאשר בהתאם לבדיקה שנקבעה בכללים הלקוח עשוי להנות מחיסכון בעמלות כתוצאה מהצירוף למסלול; עדכון הבדיקה הקבועה בכללים לצירוף אזרח ותיק או אדם בעל מוגבלות למסלול עמלות בסיסי, ביוזמת הבנק; הוספת עמלות לתעריפון בגין שירותים מיוחדים חדשים וכן עדכון הכללים בעניין גילוי התעריפון (לרבות ביחס לבחירת הלקוח באופן המועדף עליו לקבלת התעריפונים - בסניף או בערוצי קשר המוצעים על ידי הבנק) והצגת מידע על עמלות. ליישום התיקון לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הבנק.

חוק הגנת הצרכן (תיקון מספר 57), התשע"ח-2018

החוק, אשר פורסם ביום 25 ביולי 2018, כולל תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, ולפיו תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, ייתן מענה אנושי מקצועי ללקוח לפחות לסוגי השירותים המפורטים להלן: טיפול בתקלה, בירור חשבון, סיום התקשרות.

בנוסף, נקבע כי משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים הנ"ל לא יעלה על שש דקות מתחילת השיחה, והלקוח לא יופנה לשירות השארת הודעה, אלא אם כן בחר בכך. המפקח על הבנקים יהיה רשאי להורות כי תאגיד בנקאי רשאי לחרוג ממשך ההמתנה הקבוע לעיל, בשיעור מכלל הפניות לתקופה שקבע, או בפרק זמן שקבע. תחילתו של החוק שנה מיום פרסומו.

בהתאם לסמכותו בחוק, הפיץ בנק ישראל ביום 5 במאי 2019 טיוטה מעודכנת של הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא מתן מענה טלפוני אנושי מקצועי, לפיה תאגידים בנקאיים יהיו רשאים לחרוג ממשך ההמתנה שנקבע בחוק, בשיעור מהשיחות כמפורט בהוראה. כמו כן ההוראה מעגנת חובה לתת קדימות בתור לאזרח ותיק, ומגדירה דרישות לניטור ובקרה אחר דפוסי המענה במוקד הטלפוני ופרסום פרטים באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי.

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

ביום 9 בינואר 2019 פורסם החוק, אשר נחקק בהמשך להמלצות דוח הוועדה הבינמשרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויוצר הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום וכן מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986. החוק מותאם להתפתחויות הטכנולוגיות בתחום שירותי התשלום, ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בהתאם לעקרונות שנקבעו ב- PSD (Payment Service Directive).

החוק מסדיר שתי מערכות חוזיות עיקריות -

- בין "נותן שירות תשלום למשלם" (מנפיק אמצעי תשלום או מנהל חשבון תשלום) לבין המשלם.

- בין "נותן שירות תשלום למוטב" (סולק או מנהל חשבון תשלום) לבין המוטב (מקבל התשלום).

שירותי התשלום עליהם חל החוק הם: הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום, ותחולתו על הבנק רחבה וכוללת גם שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות העו"ש.

החוק עוסק בהוראות המהותיות וההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקובע הוראות בנושאים העיקריים הבאים - חוזה שירותי תשלום (אופן כריתת החוזה, תוכנו, קיומו וסיומו), גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום (ביצועה, הפסקתה והאחריות לה), הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב (של חשבון או אמצעי תשלום), אופן ביצוע הוראות תשלום, קביעת סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראות החוק. החוק כולל איסור התנייה על הוראותיו אלא לטובת לקוח, למעט ביחס ללקוח שהוא עסק שמחזור המכירות השנתי שלו עולה על 30 מיליון ש"ח.

מועד תחילת החוק יהיה שנה מיום פרסומו ("יום התחילה"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית יום התחילה בשנה נוספת לכל היותר. החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפק לפני יום התחילה ועל הרשאה לחיוב שניתנה לפני יום התחילה, בכפוף להוראות המעבר שנקבעו לענין זה. בנוסף, מחייב החוק תיקון מספר נושאים בחוזים הקיימים לשירותי תשלום עד ליום התחילה.

בשלב זה, לא ניתן לכמת את השפעת החוק על קבוצת הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בעניין כרטיסי חיוב

- בהתאם לתיקונים להוראה, שפורסמו ביום 2 ביולי 2018 -
 - מנפיק שהינו בנק יעביר למתפעל הנפקה את התמורה בגין כל העסקאות שנעשו בכרטיס חיוב שהנפיק, בהתאם למועד/ים שנקבעו/ בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח או בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה. מועד תחילת ההוראה ביחס לתמורה שנדרש מתפעל ההנפקה להעביר לסולק חל ביום 1 בפברואר 2019.
 - כלל הבנקים ומתפעלי ההנפקה נדרשים להמציא למפקח על הבנקים את הסכמי התפעול החדשים (לרבות חידוש של הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל ההנפקה) שנחתמו עד 31 בינואר 2022. בנק בעל היקף פעילות רחב נדרש לקבל את אישור המפקח להסכם החדש (דרישה זו אינה חלה על הבנק). מועד תחילת הוראה זו הוא מיום פרסומה.
- בהתאם לתיקונים להוראה, שפורסמו ביום 21 בנובמבר 2018 -
 - נקבע הסדר ליישום הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 בעניין הצגת מידע על ידי בנק ביחס לכלל כרטיסי החיוב שברשות הלקוח, אשר התשלום בגינם נעשה בדרך של חיוב חשבון הלקוח (לרבות כרטיסים חוץ בנקאיים).
 - בהקשר לתיקון הנ"ל, ביום 3 בפברואר 2019 פורסמו תקנות הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת מידע מהמנפיק לתאגיד בנקאי), התשע"ט-2018, המסדירות את פרטי המידע שעל המנפיק להעביר לתאגיד בנקאי, מועדי העברת המידע הנ"ל ואופן העברתו. תחילתן של התקנות ביום 31 בינואר 2020.
 - עודכנה והורחבה חובת מנפיק למסור ללקוח מידע אודות עסקאות שביצע בכרטיס חיוב באמצעות ערוצי התקשורת שהוא מעמיד לרשות לקוחותיו ולכל הפחות באתר האינטרנט שלו ובאפליקציה בסלולר.
 - הורחב היתר לחברות כרטיסי אשראי למשלוח הסכם כרטיס חיוב ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה, ולא רק בדואר. תוקף תיקונים אלה הינו החל מיום 31 בינואר 2020.
- ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הבנק.

סיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 - ניהול מסגרות אשראי

סיוטה מעודכנת לתיקון ההוראה פורסמה ביום 28 באוקטובר 2018, ועיקרה הרחבת תחולת ההוראה גם ביחס למסגרות הניתנות בכרטיסי אשראי. בנוסף להרחבת התחולה, עודכנו מספר דרישות בהוראה הנוגעות להסכם האשראי ולחריגות ממסגרת האשראי וכן התווספו דרישות הנוגעות למתן התראות ללקוחות אודות אופן ניצול מסגרות אשראי בחשבון העו"ש ובכרטיסי אשראי.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 8 באוקטובר 2018 במטרה לקבוע עקרונות להעברת פעילויות שונות למיקור חוץ, תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים גלומים במיקור חוץ. ההוראה חלה כאשר תאגיד בנקאי עושה שימוש בצד ג' על מנת לבצע, על בסיס מתמשך, פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), בשמו או עבורו. ההגדרה של פעילות כ"מהותית" תיקבע על ידי התאגיד הבנקאי בהתאם לשיקולים המפורטים בהוראה. יישום ההוראה בתוך קבוצה בנקאית יהיה לפי הערכת הסיכונים של התאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, אין להעביר למיקור חוץ את תפקידי הדירקטוריון והנהלה הבכירה, וכן החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים הכוללים, בין היתר, פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו ופעילות חיתום בהלוואות, אלא אם יתקיימו התנאים שנקבעו בהוראה. כמו כן נקבעו תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי והורחבו האפשרויות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים. ההוראה מטילה חובות על הדירקטוריון, ההנהלה הכללית והביקורת הפנימית, ומחייבת, בין היתר, לבצע בדיקת נאותות לנותן השירות, להסדיר את מיקור החוץ בחוזה כתוב, ולגבש תכנית מקיפה לניהול סיכונים מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 31 במרס 2020 וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה.

אשראי ובטוחות

החוק וההצעה שלהלן כוללים רפורמה משמעותית בדיני בטוחות וחדלות פרעון, העלולה לפגוע בזכויות נושים מובטחים וביכולת גביית חובות.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

החוק פורסם ביום 15 במרס 2018 והוא ייכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומו. בחוק נקבעו הוראות מעבר בנושאים שונים, לרבות בעניין שעבוד צף. החוק מאחד את דיני חדלות הפירעון, שכיום מפוזרים במספר חוקים שונים (מהותית וארגונית) תחת קורת גג אחת. מדובר ברפורמה רחבת היקף, הכוללת שינויים רבים בנושאים רבים בדין הקיים ובכלל זה, מטילה על הבנק, כנושה מובטח, הגבלות שונות, לרבות ביחס למימוש בטוחות לאשראי שניתן לפני תחילת החוק. בעוד שבעבר המטרה העיקרית של החקיקה בתחום דיני הפירעון היתה השאת החזר החוב לנושים השונים, בחוק החדש המטרה העיקרית שונתה באופן מהותי והיא שיקום החייב. מטרה זו באה לידי ביטוי לאורך החוק כולו.

החוק כולל, בין היתר, את החידושים הבאים: הגדרת חדלות פרעון תהיה לפי המבחן התזרימי במקום המבחן המאזני הנהוג כיום; חוב המובטח בשעבוד צף ייגבה מהנכסים הכפופים לשעבוד רק עד 75% מערכם. יתרת החוב המובטח בשעבוד הצף, תהפוך לחוב רגיל ותהיה במעמד שווה לכלל החובות הרגילים האחרים; תשלומים שיתקבלו ע"ח חוב ייזקפו לפי הסדר שלהלן: קרן החוב, רבית הסכמית ובכפוף להוראות החוק, בתנאים מסוימים, בסוף גם רבית פיגורים; רבית פיגורים שנצברה לטובת נושה מובטח לאחר צו חדלות הפירעון, לא תחשב לחוב מובטח ותפרע רק לאחר פירעון חובם של הנושים הרגילים; נושה רגיל לא יוכל להיפרע מרבית פיגורים שנצברה לטובתו, לאחר צו חדלות הפירעון; רשימת החובות בדין קדימה שונתה; השתנה סף הכניסה להליך חדלות פירעון; תכנית לשיקום היחיד תיקבע לתקופה של עד 3 שנים, בסופה יחיד שיעמוד בתנאי התכנית, יזכה להפטר ויתכנו מקרים בהם חייב יוכל לקבל הפטר אף לאלתר; זכות הנושה לקבוע את סוג ההליך תופקע ובית המשפט הוא זה שיקבע איזה הליך מתאים; השפעת הנושה המובטח על זהות בעל התפקיד, גם במקרה של מימוש נכס המשועבד לטובתו, תהיה, אם בכלל, מועטה; ככלל, נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתיחת הליכי חדלות פירעון, ועוד.

הבנק נערך בהתאם.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה-2015

ההצעה, אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 17 ביולי 2015 והחלה להידון בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 29 במאי 2018, כוללת שינויים מרכזיים בדיני השעבודים, בין היתר כמפורט להלן: זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

תחרותיות

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

החוק פורסם ביום 12 באפריל 2016 ונכנס לתוקף ביום 12 באפריל 2019. בהתאם לחוק, הוקם ומנוהל על ידי בנק ישראל מאגר נתוני אשראי, הכולל נתונים הנאספים על ידי בנק ישראל, בין היתר ממקורות מידע המחויבים בהעברת המידע בהתאם לחוק, אשר כוללים את התאגידים הבנקאיים. נתונים אלה מועברים ללשכות האשראי אשר תוכלנה להעביר, לבקשתם של נתוני אשראי, לרבות לבקשתם של תאגידים בנקאיים, דוח אשראי מקיף ביחס ללקוח, או חיווי בשאלה האם להתקשר עם לקוח בעסקת אשראי, וכן ניטור מצבו של לקוח לאורך חיי עסקת האשראי, בכפוף לתנאים המפורטים בחוק.

כן מסדיר החוק את זכותו של לקוח לבקש שלא להיכלל במאגר נתוני האשראי, או כי נתונים אודותיו לא יימסרו לצורך עריכת דוח אשראי, ומקנה לו זכות לקבלת דוח ריכוז הנתונים הקיימים אודותיו במאגר.

החוק קובע סנקציות פליליות בגין הפרת חלק מהוראותיו וכן מחיל אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרת ההוראות הנ"ל. כן מסמיך החוק את הממונה על שיתוף בנתוני אשראי, שמונה על ידי הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין הפרות הוראותיו כמפורט בחוק.

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מספר 5), התשע"ז-2017

ביום 9 באוגוסט 2017 פורסם תיקון מספר 5 לחוק שבנדון, במסגרתו תוקן, בין היתר, גם שם החוק ל"חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993" ("החוק"). התיקון לחוק נעשה על רקע המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתו להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. במסגרת התיקון נקבעו תקרות ביחס לעלות האשראי וביחס לרביית על אשראי בפיקוד, ובנוסף הוחלו גם על הגופים המוסדיים וביניהם הבנקים, כלל הוראות החוק לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגבייתו. התיקון לחוק קובע סנקציות פליליות ומנהליות בגין הפרות שונות. החוק חל על יחידים בלבד, אולם לשר המשפטים סמכות להרחיב את התחולה גם לתאגידים מסוג שייקבע. התיקון יכנס לתוקף ביום 25 באוגוסט 2019, ויחול על חוזים שייכרתו מיום זה ואילך. הבנק נערך ליישום החוק. בנוסף, ביום 25 בפברואר 2019, פורסמו תקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשע"ח-2018, במסגרתן נקבעו סוגי עסקאות אשראי המוחרגות מחוק אשראי הוגן, בשל כך שהן לא מקיימות את תכליות החוק, וכן נקבעו סוגי וסכומי הוצאות שנדרשות לשם העמדת הלוואה אשר לא יכללו בחישוב עלות ממשית.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 - פישוט הסכמים ללקוח

ההוראה, אשר פורסמה ביום 10 ביולי 2018, נועדה לקבוע מבנה וכללים לפישוט הסכמים בנקאיים למתן אשראי, ומהווה יישום של סעיף 3(ד) לחוק אשראי הוגן הנזכר לעיל. ההוראה קובעת כי על התאגיד הבנקאי להציג בפני הלקוח, באופן מרכז ותמציתי בדף הראשון להסכם אשראי, את הפרטים והתנאים המשתנים והמהותיים להתקשרות הספציפית עמו. מועד תחילת ההוראה נקבע למועד כניסתו לתוקף של חוק אשראי הוגן שלעיל. הבנק נערך ליישום ההוראה.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018,

פרק ב': בנקאות - מעבר חשבונות בין בנקים

החוק, אשר פורסם ביום 22 במרס 2018 ("החוק") מתקן, בין היתר, את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981, במטרה להפחית את החסמים הקיימים בשוק הבנקאות שמקשים על מעבר לקוחות בין בנקים.

החוק מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת לבנק הקולט, באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט. הנגיד, בהסכמת שר האוצר, ראשי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.

החוק קבע עיצום כספי בגין הפרות מסוימות של הוראותיו (שייכנס לתוקף כעבור ארבע שנים מיום פרסום החוק). מועד התחילה - שלוש שנים מיום הפרסום (עם אפשרות דחייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת). הבנק נערך ליישום החוק במועד שנקבע.

ביום 25 בנובמבר 2018 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התשע"ט-2018 ("הכללים"), ובהם נקבע כי הוראות התיקון האמור תחולנה בהתקיים התנאים הבאים, במצטבר:

1. החשבונות, הן בבנק המקורי והן בבנק הקולט, הם חשבונות עו"ש.
2. ישנה זהות מוחלטת בין בעלי החשבון בבנק המקורי ובבנק הקולט, או לחלופין - כל בעלי החשבון בבנק המקורי הם בעלים גם בחשבון בבנק הקולט (ניתן שיהיו בעלים נוספים).
3. החשבון בבנק המקורי אינו נושא מגבלות מסוימות הנקובות בכללים, כגון - החשבון אינו מסווג כחשבון נאמנות, החשבון אינו מנהל באמצעות אפוסטרופוס, החשבון אינו בבעלות לקוח שנמצא בהליכי פשיטת רגל, ועוד.

ביום 17 באפריל 2019 התפרסמו טיוטת תיקון לכללים, הכוללת את סוגי הפעילויות הפיננסיות עליהן יחול החוק, ואשר תכלולה במסגרת העברת החשבונות וטיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון המפרטת, בין היתר, את חובות הבנק המקורי והבנק הקולט בעת נידוד חשבונות.

ביום 14 בפברואר 2019, ניתנה החלטת הממונה על התחרות בעניין מתן פטור מאישור הסדר כובל בין מרכז סליקה בנקאי בע"מ (להלן - "מס"ב), בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ והבנק. החלטה זו מתקנת את החלטת הפטור שניתן ביום 20 בספטמבר 2018 ("הפטור מ-2018"), ובו הובהר כי פעילות מס"ב בתחום נידוד חשבונות בין בנקים לא נבחנה, ולפיכך לא תיכלל במסגרת תחומי הפעילות שמותר למס"ב לעסוק בהם. מס"ב הגישה בקשה לתיקון תנאי הפטור שנקבעו בפטור מ-2018, על מנת שתוכל להקים מערכת חדשה שתשתלב כחלק ממערכת סליקת חיובים וזיכויים שלה ותסייע ללקוחות שמעוניינים בהעברת פעילותם מבנק אחד לאחר. בהחלטה נקבע כי הפטור מ-2018 יתוקן, כך שיחול גם על פעילותה של מס"ב בהקמת מערכת לניוד חשבונות בנק.

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21), התשע"ט-2019

התיקון פורסם ביום 10 בינואר 2019, ובמסגרתו תוקן, בין היתר, שם החוק ל"חוק התחרות הכלכלית" והממונה על הגבלים עסקיים יקרא מעתה "הממונה על התחרות". תיקונים מהותיים נוספים בחוק הינם: הרחבת אחריותם של נושאי משרה בתאגיד והטלת חובות פיקוח ומניעת עבירות על החוק בידי התאגיד או בידי עובדיו; הרחבת הגדרת "בעל מונופולין" באופן שבעל מונופולין יהיה גם מי שמרכז בידי כוח שוק משמעותי וזאת אף אם הוא אינו מחזיק בנתח שוק הגבוה מ-50%; העלאת תקרת העיצום הכספי שרשאי הממונה להטיל על תאגיד שהפר את הוראות החוק, באופן שהעיצום הכספי המקסימלי יהיה 8% ממחזור המכירות של התאגיד ולא יותר מ-100 מיליון ש"ח; והחמרת הענישה הפלילית המרבית על עבירות הסדר כובל.

שוק ההון

תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך

סעיף 49א (ב) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן - "חוק ניירות ערך") שנכנס לתוקף ביום 6 ביולי 2017, קובע כי לצד האיסור להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך, שאין לה רישיון בורסה בישראל, יו"ר רשות ניירות ערך רשאי להתיר לאדם לפנות בהצעה כאמור, באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, בתנאים שיקבע, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל.

ביום 27 בדצמבר 2018 פירסמה רשות ניירות ערך תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק רשות ניירות ערך. ההיתר מחולק לשניים: האחד, היתר לבורסות זרות או מי מטעמן. השני, מתן היתר לגורמים אחרים.

גורם המבקש לקבל היתר מכוח סעיף 49א (ב) לחוק ניירות ערך נדרש לפנות לרשות ניירות ערך ולהצהיר על התקיימות התנאים הרלבנטיים עבורו ולקבל היתר הרשות להציע שירותים כאמור לעיל.

על בעל היתר כאמור, להגיש אחת לשלוש שנים הצהרה דומה בדבר עמידתו בתנאי ההיתר הכללי הרלבנטיים אליו. בהתאם לתנאי ההיתר, תאגיד בנקאי רשאי לפנות ללקוחותיו בהצעה למתן שירותי ברוקראז' באמצעות ברוקרים זרים בבורסות בחו"ל, בתנאי שהוא אינו פועל מטעמה של הבורסה הזרה בה יבוצעו העסקאות בניירות ערך, וכן בתנאי שאינו משווק בורסה זרה מסוימת או שוק מסוים. בעל היתר נדרש לתת גילוי בולט בהתאם לנוסח המצורף לתנאי ההיתר הכללי.

על בקשה לקבלת היתר להיות מוגשת לרשות תוך 4 חודשים מיום פרסום נוסח ההיתר. האיסור לפעול ללא היתר יכנס לתוקף 6 חודשים לאחר פרסומו.

הבנק פנה לרשות ניירות ערך לצורך קבלת היתר.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 332 - רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים

ביום 28 בפברואר 2019 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראה, הכולל שני נושאים עיקריים:

- ביטול האיסור על רכישה עצמית של ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופירוט התנאים בהם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית, שהם - עמידה בתנאי סעיף 302 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובתנאי הוראת ניהול בנקאי תקין 331; היקף הרכישה בכל תכנית רכישה לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי; ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות; ביצוע הרכישה יתבצע על פי מנגנון נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות ערך; תכנית הרכישה תאושר על ידי דירקטוריון התאגיד הבנקאי ועל ידי הפיקוח על הבנקים.

- עדכון המגבלות החלות על מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי - התיקון מתיר (א) מתן מימון ללווה (או לקבוצת לוויים) בביטחון ניירות הערך הנ"ל, ובלבד שהיקף הביטחון לא יעלה על 0.5% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי, וכן (ב) מתן מימון לעסקאות ביחידות מדדי מניות אשר מניית התאגיד הבנקאי נכללת בהם, לרבות קרנות שבהחזקותיהן נכללים ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי, והכל בתנאי שסך הביטחונות שיקבל התאגיד הבנקאי על פי סעיפים א ו-ב' הנ"ל לא יעלה על 5% מהונו המונפק והנפרע.

תושבי חוץ

תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019

התקנות, אשר פורסמו ביום 6 בפברואר 2019, ואשר הותקנו בהתאם להוראות החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016, מאמצות את התקן הבינלאומי לחילופי מידע ("תקן CRS"), לצורך קיום חילופי מידע אוטומטיים על בסיס שנתי, למטרות סיוע הדדי באכיפת מס עם מדינות עמן נכרתו הסכמים אשר לפיהם קיימת התחייבות למסור את המידע האמור ("מדינות בנות דיווח").

בהתאם לתקנות, מוסדות פיננסיים, ובנקים בכללם, יבצעו בדיקת נאותות לחשבונות פיננסיים של יחידים וישויות, יסווגו חשבונות של תושבי מדינה זרה לפי דיני המס באותן מדינות, ויעבירו את המידע הנדרש לרשות המיסים הישראלית, לצורך העברתו למדינות תושבות המס של בעל החשבון, שהן מדינות בנות דיווח.

ביום 6 בפברואר 2019 פורסמה על ידי רשות המסים רשימה הכוללת 96 מדינות, שהן המדינות בנות הדיווח אליהן ישראל תעביר מידע במסגרת ה-CRS. רשימות מצומצמות יותר התפרסמו עבור שנות הדיווח 2017 ו-2018. הבנק ובנק מסד נערכים ליישום החקיקה האמורה.

איסור הלבנת הון

חוק לצמצום השימוש במזומן

החוק, אשר פורסם ברשומות ביום 18 במרס 2018, מגביל עסקאות במזומן לסכומים הקבועים בו, וכן אוסר על פירעון שיק מבלי ששם הנפרע נקוב בו, ועל פרעון שיק מוסב שעולה על 10,000 ש"ח אם לא נקובים בו שמות המסב והנסב ומספר הזהות של המסב, או שהוא הוסב יותר מפעם אחת (או פעמיים אם ההיסב השני הוא לגוף פיננסי מפקח). החוק קובע שיעורים של עיצומים כספיים שיוטלו על עוסק וקנסות שיוטלו על מי שאינו עוסק במקרים בהם הפרו את הוראות החוק, וכן עבירה פלילית של מעשה מרמה שבוצע בניסיון להתחמק מהאיסורים הקבועים בחוק, שבצידה שלוש שנות מאסר. החוק נכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2019 ("יום התחילה"), למעט האיסורים שנקבעו על פירעון שיקים והעיצומים הכספיים בגין הפרתם, שייכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019 ("יום התחילה המאוחר"). עוד נקבע, כי לא יוטלו עיצומים כספיים ו/או קנסות בתשעת החודשים שמיום התחילה או מיום התחילה המאוחר, לפי העניין, אלא אם המפר קיבל התראה בכתב על ההפרה ושב והפר את אותה הוראה. הבנק נערך כנדרש ליישום החוק.

הגנת הפרטיות

הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מספר 13) התשע"ח-2018

ההצעה, אשר פורסמה ביום 27 בפברואר 2018, אושרה בקריאה ראשונה. מטרתה של ההצעה היא שיפור כלי האכיפה ומנגנוני הפיקוח על קיום הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, הנוגעות לפרטיות במאגרי מידע. ההצעה נועדה לחזק במידה רבה את יכולת האכיפה של יחידת רשם מאגרי המידע, ובמסגרת זו להקנות לו סמכויות מנהליות חלופיות לנקיטת הליכים פליליים, לרבות הטלת עיצום כספי (בסכום שלא יפחת מהסכומים הקבועים בחוק בהתאם לחומרת ההפרה ופרמטרים נוספים), המצאת התראה מנהלית ודרישת התחייבות להימנע מהפרה שתלווה בעירובן בסכום העיצום הכספי שהממונה רשאי להטיל בשל אותה הפרה. כמו כן מבקשת ההצעה להשלים את הכלים הקיימים בידי הרשות בכלי חקירה פליליים ולקבוע רשימה של עבירות הנוגעות לאיסוף מידע לשם החזקתו במאגר מידע, לניהול מאגרי מידע ולשימוש במידע במאגרי מידע.

הליכים משפטיים

לעניין תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו ראו באור 9 לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- חברת S&P מעלות דירגה את הבנק בדירוג ilAA+/Positive, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA.
- חברת "מידרוג" דירגה את האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa3.il אופק חיובי, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג il-P-1, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג il-Aa1 אופק חיובי, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג il-Aa2 אופק חיובי ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג (hyb) il-A1 אופק חיובי.
- חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מדרגת את הבנק כדלקמן: פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר, A3/Prime-2. ביום 16 באוקטובר 2018, חברת הדירוג הבינלאומית Moody's אישרה את דירוג פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר A3/Prime-2 והעלתה את תחזית הדירוג מ"יציב" ל"חיובי".

מדיניות תגמול לעובדים

לגילוי בנושא מדיניות תגמול לעובדים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" לשנת 2018, שעומד לעיון באינטרנט.

מעורבות ותרומה לקהילה

הפרויקט חברתי-קהילתי של הבנק, בשיתוף עם ארגון מתן - משקיעים בקהילה, פועל מזה למעלה מעשור שנים. בשנותיה הראשונות התמקדה התוכנית בבני נוער בסיכון שנפלטו ממסגרות שונות, במטרה לתת להם את האפשרות לשנות כיוון ולחיות חיים נורמטיביים בחברה הישראלית. במסגרת התוכנית, בני הנוער שולבו במיזמים עסקיים ובתוכניות שונות המשלבות לימודים עם עבודה וטיפוח יזמות עסקית בעזרת פיתוח כישורים ומיומנויות. בהמשך ובמהלך השנים האחרונות פנה הבנק לאוכלוסיות נוספות, במסגרת פרויקט הדגל החדש "מאמינים בך", במטרה להרחיב את כר הפעילות ההתנדבותית בקרב עובדי, תוך יצירה של מעורבות חברתית עם ערך מוסף כדוגמת מיזמים של יזמות עסקית לנשים, "יוניסטרים", "פידל", "אבות ובנים על המגרש" ושיתופי פעולה נוספים עם אוכלוסיית ילדים בסיכון.

הבנק ממשיך לפעול במסגרת תוכנית "מאמינים בך", בדגש על ילדים ובני נוער בסיכון ומעורבות וליווי בקבוצות למידה של יזמות עסקית לנשים, תוך התמקדות בהעשרה ובהקניית כלים בנושאים מגוונים כגון: מודעות פיננסית, יזמות עסקית, כישורי מנהיגות ומצוינות ובאמצעות ליווי אישי, חניכה ואימוץ של אותן קבוצות במסגרות השונות מול אותם גופים.

כמו כן, פועל הבנק בסיוע לאוכלוסיות מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית על ידי שיתופי פעולה של למידה משותפת, התנדבות, סיוע בסלי מזון, לימודי שפה, פעילות חברתית שיקומית וכו'.

הבנק מעודד ותומך במתנדבים מעובדי הבנק, המעוניינים לקחת חלק בפרויקט ולתרום מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת בני הנוער והאוכלוסיות הנוספות. בנוסף לפרוייקטים אלו תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות וארגונים שונים.

התפתחויות עיקריות בארץ ובעולם

התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו ממשיכים להיות חיוביים ומעידים כי המשק הוסיף לצמוח גם ברבעון הראשון של שנת 2019, כאשר שוק העבודה ממשיך להפגין עוצמה, עם שיעורי אבטלה נמוכים יחסית, אך לאורך זמן נחזית מגמה של החלשות הצמיחה. על פי האומדן שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש אפריל 2019, במחצית השנייה של שנת 2018 צמח המשק ב-2.4% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 3.4% במחצית הראשונה של שנת 2018 ועלייה של 4.3% במחצית השנייה של שנת 2017. העלייה בתוצר במחצית השנייה של שנת 2018 מבטאת עליות בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה הציבורית וביצוא הסחורות והשירותים וירידה בהשקעות בנכסים קבועים. בנוסף, חלה עלייה ביבוא הסחורות והשירותים. המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 ב-1.0%, בהשוואה לעלייה של 0.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש אפריל 2019 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2019 ל-3.2% בהשוואה ל-3.4% בתחזית הקודמת. תחזית הצמיחה לשנת 2020 נותרה ברמה של 3.5%. התחזית לשנת 2019 נמוכה מהתחזית הקודמת, בהשפעת ההאטה הצפויה בעולם והשלכותיה על המשק הישראלי ובעקבות שינוי בפעילותן של החברות הגדולות במשק. הצריכה הפרטית צפויה לצמוח בשנים 2019 ו-2020 בקצב של 3%, וההשקעה בנכסים קבועים צפויה לצמוח ב-3% בשנת 2019, אך בשנת 2020 היא צפויה להתכווץ ב-2% כתוצאה ממיצוי כמה השקעות גדולות במשק.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישרה בחודש מרס 2019 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ עם תחזית יציבה. דירוג האשראי של ישראל מאופיין בביצועים מאקרו כלכליים איתנים, חוסן מוסדי ויחס ממשלתי לתוצר שעודנו גבוה ביחס למדינות הייחוס וסיכונים פוליטיים וביטחוניים. אישרור הדירוג משקף את חוזק ויציבות הכלכלה הישראלית ומדגיש את החשיבות בהמשך מדיניות מעודדת צמיחה תוך שמירה על מסגרות פיסקליות והורדת נטל החוב.

תקציב המדינה

על פי אומדן ראשון של משרד האוצר, ברבעון הראשון של שנת 2019 נמדד גירעון בסך 9.3 מיליארד ש"ח בפעילותה התקציבית של הממשלה, בהשוואה לגירעון בסך 2.1 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לשנת 2019 עומד על 40.2 מיליארד ש"ח שהם 2.9% מהתמ"ג. ב-12 החודשים האחרונים (אפריל 2018 - מרס 2019) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 3.4% מהתמ"ג. הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-12.9% והוצאות מערכת הביטחון ירדו ב-1.2%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. גביית המסים ברבעון הראשון של שנת 2019 הסתכמה בכ-82.6 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 2.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק נמצאת במגמה של עלייה וזאת לאחר שמדד המחירים לצרכן עלה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-0.5% (מדד "בגין"). המדד "הידוע" ירד בשיעור של 0.3%. ב-12 החודשים האחרונים (מרס 2018 בהשוואה למרס 2019) עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.4%. על פי הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2019, האינפלציה בשנת 2019 תעמוד על 1.5% ובשנת 2020 תעמוד על 1.6%. התחזית מבטאת את ההערכה כי שוק העבודה ההדוק יוסיף לתמוך בעליות שכר ולפיכך גם באינפלציה. על פי הערכות עליית האינפלציה צפויה להיות הדרגתית, על רקע תהליכים שנראה כי טרם מוצו, הגידול בתחרות, הצעדים שהממשלה נוקטת כדי להוזיל את יוקר המחיה והתפתחות המסחר באינטרנט.

נכון לחודש אפריל 2019, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים העוקבים, עומדות על שיעור של 1.1%, הנמצא בתוך יעד יציבות המחירים של הממשלה.

שוק הדיור

הפרסומים האחרונים משקפים עלייה במחירי הדירות ובהיקפי העסקאות. על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש אפריל 2019, נרשמה עלייה של 0.6% במחירי הדירות בחודשים ינואר-פברואר 2019, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים דצמבר 2018 - ינואר 2019. מחירי העסקאות בחודשים ינואר-פברואר 2019 עלו ב-0.1%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד. בשנת 2018 הוחל בבנייתן של כ-47,430 דירות, ירידה של כ-10.4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ונסתיימה בנייתן של כ-49,970 דירות, עלייה של 3.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחודשים דצמבר 2018 - פברואר 2019 נמכרו כ-6,400 דירות חדשות, עלייה של כ-2.5%, בהשוואה למספר הדירות החדשות שנמכרו בחודשים ספטמבר-נובמבר 2018, בניכוי הגורמים העונתיים.
ב-12 החודשים שבין מרס 2018 לפברואר 2019 נרשמה יציבות במספר הדירות החדשות שנמכרו, בהשוואה ל-12 החודשים הקודמים, בניכוי הגורמים העונתיים.

שוק העבודה

שיעורי האבטלה ממשיכים להיות נמוכים ואף בירידה. שיעור האבטלה בחודש מרס 2019 (בקרב גילאי 15 ומעלה) עמד על 3.9%, בהשוואה לשיעור של 4.3% בחודש דצמבר 2018. בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) שיעור הבלתי מועסקים נמוך ועמד ברבעון הראשון של שנת 2019 על 3.6%, בהשוואה לשיעור של 3.7% ברבעון הרביעי של שנת 2018. על פי חטיבת המחקר של בנק ישראל, שוק העבודה ההדוק, צפוי לתמוך בעלויות שכר וכך לתרום לעלייה באינפלציה.

שער החליפין

ברבעון הראשון של שנת 2019, ירד שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-3.1% ושער החליפין של השקל מול האירו ירד בשיעור של כ-5.0%.
בחודש נובמבר 2018 הודיע בנק ישראל על סיום תוכנית רכישות המט"ח שנועדו לקזז את השפעת הפקת הגז על שער החליפין. יחד עם זאת בנק ישראל הדגיש כי הוא ימשיך לפעול בשוק המט"ח במקרה של תנודות חריגות בשער החליפין, אשר אינן תואמות את התנאים הכלכליים הבסיסיים, או כאשר שוק מט"ח אינו מתפקד כראוי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 רכש בנק ישראל 32 מיליון דולר.

שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
רבעון ראשון 2018	רבעון ראשון 2019	31.3.18	31.12.18	31.3.19	
1.4%	(3.1%)	3.51	3.75	3.63	דולר
4.2%	(5.0%)	4.33	4.29	4.08	אירו

רבית בנק ישראל

בחודש נובמבר 2018 העלה בנק ישראל את הרבית, לראשונה מחודש פברואר 2015, ב-0.15 נקודות אחוז לרמה של 0.25%. סביבת האינפלציה התייצבה מעט מעל הגבול התחתון של יעד המחירים. בחודשים הקרובים צפויה האינפלציה השנתית להימצא מעט מעל הגבול התחתון של היעד והציפיות והתחזיות לשנה נעות סביבו. בנק ישראל מעריך שתואי העלאת הרבית בעתיד יהיה הדרגתי וזהיר, באופן שיתמוך בתהליך שבסופו האינפלציה תתייצב בסביבת מרכז תחום היעד, ובפעילות הכלכלית.
על פי הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2019, הרבית צפויה לעלות לשיעור של 0.5% לקראת סוף הרבעון השלישי של שנת 2019 ולהמשיך לעלות פעמיים לשיעור של 1.0% במהלך שנת 2020.

הסביבה הגלובלית

תמונת המאקרו של הכלכלה העולמית ממשיכה להצביע על התמתנות בקצב הצמיחה ובאינפלציה. הסיכונים העיקריים הנשקפים הם האפשרות להחרפה ב"מלחמת הסחר" (למרות ההתקדמות במגעים בין ארה"ב לסין), והחשש שבריטניה תפרוש מהאיחוד האירופי ללא הסדר.
בתי ההשקעות עדכנו שוב כלפי מטה את תחזיות הצמיחה למרבית הגושים ובעיקר לאירופה. ההאטה בסחר העולמי מחריפה וכוללת גם את המשקים המתעוררים. בשווקים הפיננסיים נרשמו עליות שערים במדדי המניות וירידות בתשואות האג"ח הממשלתיות, על רקע הצפי לכך שלעת עתה ייעצר תהליך הצמצום המוניטרי הגלובלי.
בארה"ב חלה התמתנות בקצב האינפלציה וה-FED הותיר את הרבית על כנה, כאשר תחזיות הרבית עודכנו כלפי מטה.
באירופה הפעילות הכלכלית ממשיכה לאבד מומנטום ומדדי הסנטימנט מוסיפים להיחלש. ה-ECB הותיר את הרבית ללא שינוי ועדכן את תחזיות הצמיחה והאינפלציה כלפי מטה, אך ציין שהסיכויים לגלישה למיתון נמוכים מאוד. נוסף לכך חידש ה-ECB את תוכנית העמדת האשראי לבנקים המסחריים על מנת לתמוך בפעילות הכלכלית בגוש.
בבריטניה נותרו הסיכונים גבוהים בהשפעת הברקזיט, ואי הוודאות צפויה להכביד על הפעילות הכלכלית בחודשים הקרובים. ביפן התמתנה הפעילות הכלכלית מתחילת השנה, לאחר התאוששות מסוימת ברבעון האחרון של שנת 2018. במשקים המתעוררים ניכרה יציבות יחסית, אך הפעילות הכלכלית צפויה להתמתן. הצמיחה בסין הוסיפה להיחלש ברבעון הראשון של שנת 2019. מחיר הנפט הוסיף לעלות בהשפעת הקיטון בהיצע, בהמשך לעלויות החדות שחלו מתחילת שנת 2019.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 נרשמו עליות במדדי המניות העיקריים: מדד ת"א 35 עלה בכ-5.4% ומדד ת"א 125 עלה בכ-6.4%. מדד האג"ח הכללי עלה בכ-3.2%. במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית נרשמה מגמת ירידה בהיקפי המחזורים. במחזורי המסחר היומיים הממוצעים של מניות ת"א 35 נרשמה ירידה של כ-33% ובמניות ת"א 125 נרשמה ירידה של 30.7%. במחזורי המסחר של האג"ח נרשמה ירידה של 13.5%.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
ינואר - מרס 2018	ינואר - מרס 2019	ינואר - מרס 2018	ינואר - מרס 2019	
924	619	(4.9%)	5.4%	מדד ת"א 35
1,141	791	(3.9%)	6.4%	מדד ת"א 125
4,097	3,543	(0.1%)	3.2%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019 חלה ירידה של כ-7.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נרשמה בגין ירידה בגיוסי מניות והמירים ובגיוסי אג"ח קונצרני. בגיוסי האג"ח הממשלתי, נרשמה עלייה.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
שיעור השינוי	ינואר - מרס 2018	ינואר - מרס 2019	
(51.3%)	2,860	1,392	מניות והמירים
54.8%	12,095	18,722	אג"ח ממשלתי
(35.0%)	23,335	15,158	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
(7.9%)	38,290	35,272	סך הכל

מדד ה-S&P-500 עלה בכ-13.1% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019. באירופה, עלה מדד היורוסטוקס-600 בכ-12.3%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) עלה בכ-9.5%.

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2018			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019		
שיעור הכנסה	הכנסות רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
ב-%			ב-%		
3.31	611	74,674	3.34	653	79,122
3.31	611	74,674	3.34	653	79,122
-	-	652	(1.18)	(2)	674
-	-	652	(1.18)	(2)	674
0.53	3	2,286	1.24	7	2,271
-	-	14	-	-	14
0.52	3	2,300	1.23	7	2,285
0.10	7	29,444	0.25	16	25,022
0.10	7	29,444	0.25	16	25,022
-	-	622	-	-	819
-	-	622	-	-	819
1.29	32	9,967	1.86	53	11,468
1.29	32	9,967	1.86	53	11,468
1.01	1	399	-	-	380
1.01	1	399	-	-	380
2.23	654	118,058	2.45	727	119,770
		2,537			2,670
		13,862			13,169
		134,457			135,609
-	-	14	-	-	14

נכסים נושאי רבית

אשראי לציבור (2) (5)

- בישראל

סך הכל

אשראי לממשלה

- בישראל

סך הכל

פקדונות בבנקים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות בבנקים מרכזיים

- בישראל

סך הכל

ניירות ערך שנשאלו

- בישראל

סך הכל

אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)

- בישראל

סך הכל

אגרות חוב למסחר

- בישראל

סך הכל

סך כל הנכסים נושאי רבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית

נכסים אחרים שאינם נושאים רבית (4)

סך כל הנכסים

סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2018			לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2019		
שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
ב-%			ב-%		
-	-	5,926	0.32	5	6,337
0.32	47	58,185	0.49	69	55,944
0.29	47	64,111	0.48	74	62,281
1.60	1	252	1.70	1	237
1.60	1	252	1.70	1	237
0.41	1	966	0.44	1	910
0.41	1	966	0.44	1	910
1.58	20	5,098	1.32	15	4,573
1.58	20	5,098	1.32	15	4,573
1.57	1	257	1.68	1	239
1.57	1	257	1.68	1	239
0.40	70	70,684	0.54	92	68,240
		47,985			50,447
		2,537			2,628
		4,968			5,841
		126,174			127,156
		8,283			8,453
		134,457			135,609
1.83			1.91		
1.99	584	118,044	2.14	635	119,756
-	-	14	-	-	14
1.99	584	118,058	2.14	635	119,770
-	-	-	-	-	-

התחייבויות נושאות רבית

פקדונות הציבור

- בישראל

לפי דרישה

לזמן קצוב

סך הכל

פקדונות הממשלה

- בישראל

סך הכל

פקדונות מבנקים

- בישראל

סך הכל

אגרות חוב

- בישראל

סך הכל

התחייבויות אחרות

- בישראל

סך הכל

סך כל ההתחייבויות נושאות רבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית⁽⁶⁾

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הרבית

תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁷⁾

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2018			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	
ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח	
2.32	543	94,614	2.52	601	96,422	מטבע ישראלי לא צמוד
(0.19)	(25)	53,031	(0.28)	(36)	50,615	סך נכסים נושאי רבית
2.13			2.24			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
1.69	46	10,948	1.57	42	10,766	מטבע ישראלי צמוד למדד
(0.99)	(25)	10,166	(0.68)	(16)	9,424	סך נכסים נושאי רבית
0.70			0.89			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
2.10	65	12,482	2.70	84	12,568	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
(1.07)	(20)	7,487	(1.97)	(40)	8,201	סך נכסים נושאי רבית
1.03			0.73			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
2.23	654	118,044	2.45	727	119,756	סך פעילות בישראל
(0.40)	(70)	70,684	(0.54)	(92)	68,240	סך נכסים נושאי רבית
1.83			1.91			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			
גידול (קיטון) בגלל שינוי			
שינויים נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
			נכסים נושאי רבית
			אשראי לציבור
			- בישראל
42	5	37	סך הכל
42	5	37	
			נכסים נושאי רבית אחרים
			- בישראל
31	36	(5)	סך הכל
31	36	(5)	
73	41	32	סך כל הכנסות הרבית
			התחייבויות נושאות רבית
			פקדונות הציבור
			- בישראל
5	5	-	לפי דרישה
22	25	(3)	לזמן קצוב
27	30	(3)	סך הכל
			התחייבויות נושאות רבית אחרות
(5)	(3)	(2)	- בישראל
(5)	(3)	(2)	סך הכל
22	27	(5)	סך כל הוצאות הרבית
51	14	37	סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית

- (1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נכתה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 בסך של 17 מיליון ש"ח (לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2018 נכתה יתרה בסך של 55 מיליון ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך של 45 מיליון ש"ח ו-47 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 ו-31 במרס 2018, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

<p>ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפתחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.</p>	<p>ABC</p>
<p>FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.</p>	
<p>LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.</p>	
<p>LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).</p>	
<p>Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.</p>	
<p>CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p>	
<p>CLS - Continuous Linked Settlement - הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.</p>	
<p>Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.</p>	
<p>EMIR - European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.</p>	
<p>FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>GNMA - Ginnie Mae - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).</p>	
<p>Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.</p>	
<p>איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגוח מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p>	<p>א</p>
<p>אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p>	
<p>אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הרבית והקרן בגין מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, רבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.</p>	
<p>אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.</p>	
<p>אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.</p>	

ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשיקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.

אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.

ב **באזל 2/ באזל 3** - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.

ג **גידור** - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.

ה **הון עצמי רובד 1** - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחזו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי הון החדשים הכשירים שמהווים הון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).

הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.

הלואה לדירור - הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

1. ההלואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. ההלואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. ההלואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. ההלואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי ISDA מסוג CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי מההון בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחר באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

ח חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לענין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חווה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חווה אקדמה (FORWARD) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה זה אינו חווה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חווה עתידי (FUTURE) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה עתידי זה הוא חווה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

נושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לוויים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז סליקה בנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.

מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בכניון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי סו ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לוה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת

עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;

2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.

4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטוחות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לוה או קבוצת לוים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לוה או קבוצת לוים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי מודעות לקיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים. תחומי הבטחת הציאות להוראות רגולטוריות מטופלים תחת ניהול סיכון הציאות.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכלל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון רבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי רבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליוקיים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנוות האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
4. הפקדון אינו צמוד.

פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.

קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.

קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.

רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכונה) במהלך התקופה.

רבית בנק ישראל - רבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.

רבית פריים - רבית הנקבעת בכל בנק על בסיס רבית בנק ישראל.

שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו מרכיב המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטיים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

(1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק (POS) לחברות כרטיסי אשראי.

(2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.

(3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.

(4) מתן שירותי תקשורת לחברות כרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במרכזים המוניטריים מול בנק ישראל.

תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכניהם.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

46	מימון ממונף	מ
86	מינוף	
142	מיסוי	
118	מסגרות אשראי	
50	מפקידים גדולים	
91, 49	נגזרים	נ
87, 50	נזילות	
70, 18	ניירות ערך	
32	ניתוח תרחישי קיצון	
83, 22	נכסי סיכון	
103, 74, 33	סיכון אשראי	ס
50	סיכון נזילות	
47	סיכון רבית	
45	סיכון שוק	
50	סיכונים אחרים	
14	עמלות	ע
35	ענפי משק	
133	עסקאות עם צדדים קשורים	
47	ערך בסיכון (VAR)	
50, 21	פקדונות הציבור	פ
78	פנסיה	
8	רווח למניה	ר
122	שווי הוגן	ש
31	תיאבון לסיכון	ת
70	תיק למסחר	
12	תשואה להון	

51	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
9	אסטרטגיה עסקית	
78	אקטואריה	
82, 22	באזל	ב
51	בקרות	
91, 66, 49	גידור	ג
56	דוח רווח והפסד	ד
57	דוח על הרווח הכולל	
59	דוח על השינויים בהון	
60	דוח תזרים מזומנים	
55	דוח רואי החשבון המבקרים	
23	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	
82, 22	הון והלימות הון	ה
59	הון מניות	
83, 22	הון עצמי רובד 1	
84, 23, 22	הון רובד 2	
142	הלבנת הון	
117, 103, 74, 40, 35	הלוואות לדיוור	
112, 74	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
15	הפרשה למסים על הרווח	
108	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
105, 74, 33	חובות בעייתיים	ח
105, 74, 33	חובות פגומים	
83, 22	יחסי הון	י
47, 22	יעד הון	
18	לווים גדולים	ל
96, 28, 25, 6	לקוחות עסקיים	
96, 27, 25, 6	לקוחות קמעונאיים	
58	מאזן	מ
96, 25	מגזרי פעילות	
144	מדד המחירים לצרכן	
39	מדינות זרות	
62	מדיניות חשבונאית	
31	מדיניות ניהול סיכונים	
70, 38	מוסדות פיננסיים זרים	
60	מזומנים ושווי מזומנים	
78	מחויבות בגין הטבות פרישה	